

REPUTAȚIA ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI, GARANTATĂ DE MANAGEMENTUL SĂU PERFORMANT

Prof. univ., dr. **Ion PETRESCU**
Membru de Onoare al AȘM

Reputația academică, ca dimensiune a managementului academic, reprezintă o stare de competitivitate, atinsă printr-un nivel de eficacitate și productivitate științifică menite să-i asigure prezența durabilă în viața publică, în condițiile interacțiunii multiforme și complexe a numeroși factori. Managementul însoțește și supraveghează în permanență reputația pe care, ab initio, o academie o dobândește încă de la crearea sa.

După părerea noastră, reputația academică constituie acea sumă de atribute înalte de ordin științifico-juridic, de drept și de relații publice.

Dintr-o altă perspectivă, mai putem defini reputația academică și drept opinie general-constituită asupra calității trăsăturilor pozitive receptate de societate, de publicul larg. Aceasta, atâta vreme cât, prin definiție, Academia este un organism social dotat, cum spuneam, cu reputație.

Studiul nostru cu privire la evoluția reputației și a managementului acesteia la Academia de Științe a Moldovei, prezentat mai larg într-o altă împrejurare, ne-a permis sublinierea că, odată probată reputația, managementul ei a fost influențat de un număr important de factori, care a crescut odată cu dezvoltarea Academiei, ceea ce a complicat urmărirea efectelor pentru a delimita responsabilitățile specifice domeniului.

Pe parcurs, conceptul tradițional al managementului reputației al Academiei de Științe al Moldovei a fost confruntat cu exigențele unor factori sau servicii constructive și speciale, care au conferit un statut tot mai înalt realizatorilor sau utilizatorilor, respectiv corpusului academic și de cercetare și societății.

Reputația Academiei de Științe a Moldovei își găsește exprimarea în cultura organizațională și în cultura managerială a acesteia. Atât la nivel organizațional, cât și la cel managerial, cultura este împărțită de membrii și cercetătorii comunității academice, formând baza activității științifice. În Academie, cultura și legătura ei cu managementul reputației academice s-au dezvoltat în timp sub forma unei continuități fluide din trecut în prezent și apoi spre viitor.

Atât cultura organizațională, cât și cea managerială,

a Academiei de Științe a Moldovei încorporează valori, credințe și perspective sau așteptări pe care membrii Academiei le împărtășesc sub forma unor modele explicite sau implicite, ori prin comportament academic responsabil. Sistemul de valori și norme al Academiei de Științe a Moldovei se prezintă societății, națiunii, sub forma punctelor de vedere și acțiune cu privire la problemele științei și societății în ansamblul ei.

Statutul Academiei de Științe a Moldovei insistă pe continuitatea reputației, subliniindu-se că Academia este „succesoarea de drept a Academiei de Științe a RSS Moldovenești, fondată la 2 august 1961 și reorganizată pe termen *nelimitat*”. Am subliniat, pentru o mai bună înțelegere, termenul *nelimitat* al reputației academice drept poziționare către scopul, sarcinile, atribuțiile, responsabilitățile, genurile de activitate și direcțiile principale de exprimare ale Academiei pentru viitorime.

Garanția continuității reputației academice este managementul acesteia, consecvență în conducerea Academiei, respectiv în *Asambleea* Academiei și Adunarea Generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei, în managementul general exercitat de președintele Academiei, primul vicepreședinte, vicepreședinții și secretarul științific general al Academiei, de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică.

În aplecarea noastră asupra managementului reputației academice la Academia de Științe a Moldovei, o preocupare aparte a vizat obiectivele și scopurile fundamentale orientate spre dezvoltarea și menținerea de active și atribute ale reputației academice.

Așa cum se arată în art.5 din Statutul Academiei de Științe a Moldovei, *Scopul principal al Academiei constă în organizarea și efectuarea cercetărilor științifice fundamentale și aplicative, orientate spre obținerea de cunoștințe noi privind legăturile dezvoltării naturii, omului și societății, elaborarea și implementarea tehnologiilor avansate întru dezvoltarea economică, socială și spirituală a țării*. Prin același statut, pentru realizarea respectivului scop s-au stabilit un număr de douăzeci de obiective, dintre care am reținut ca deosebit de semnificative sub aspectul reputației academice: elaborarea și promovarea strategiei dezvoltării sferei științei și inovării; realizarea politicii de stat de antrenare a științei în toate domeniile de activitate ale societății; contribuirea la dezvoltarea durabilă social-economică și umană a Republicii Moldova; utilizarea realizărilor științei naționale și mondiale în interesul țării.

În asigurarea reputației acestor procese, un rol esențial îl are conducerea executivă a Academiei, abilitată să definească cu precizie scopurile și obiectivele, să-și asume responsabilitatea realizării acestora și să evalueze periodic progresele înregistrate în managementul reputației academice.

Prin exercitarea funcțiilor sale, conducerea orientează Academia spre obiective și linii de acțiune în concordanță cu evoluția fenomenelor și proceselor din mediul ambiant, creând premise favorabile pentru o reputație academică înaltă. Iar, aici, este locul să scoatem în relief contribuția acad. Gheorghe Duca, președintele nostru, care, de ani buni, menține la parametri înalți pozițiile academismului Republicii Moldova, printr-un management de înaltă performanță, îndreptat spre valori și etică academică, spre comunicare și participare liberă și transparentă la managementul academic. S-a extins, în mandatul său de președinte, munca în echipe, a crescut frecvența evaluării performanței manageriale în raporturile Academiei cu exteriorul, iar proprietatea intelectuală și managementul performanței au devenit profund convergente.

La baza performanței managementului Academiei de Științe a Moldovei s-a așezat mai stabil, ca parte constitutivă, academicianul, care, în ambianța instituțională, s-a constituit ca un complex de compatibilități, complementarități, consonanțe și, important, rezonanță publică. Reperetele strategice, științifice și organizatorice ale trecerii Moldovei la economia de piață cu numeroasele schimbări sociale și economice în toate domeniile de activitate au devenit rapid obiective academice. Respectând exigențele, Academia de Științe a Moldovei contribuie la soluționarea marilor probleme cu care se confruntă societatea moldovenească bazată pe cunoaștere și informare, tehnici și tehnologii noi, în special aria informațională, care măresc viteza de propagare a cunoștințelor.

Savanții Academiei de Științe a Moldovei și-au pus în slujba patriei experiența de construcție economică și socială în procesul de modernizare economică și de europenizare a Republicii, fiind, prin acest efect, o dată în plus, în consonanță cu trebuințele macromanageriale. Sunt cunoscute implicările în elaborarea strategiei creșterii economice și reducerii sărăciei, în protecția mediului, în schimbări considerabile în structura geografică a comerțului exterior, cu orientare pro Uniunea Europeană. Nevoia de competitivitate a fost ridicată la rangul de dimensiune a cauzei. Integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană este tratată de mediile academice nu ca un scop în sine, ci ca o cale posibilă de dezvoltare economică și socială a țării, de creștere a nivelului de trai al populației. Cercetătorii Academiei de Științe a Moldovei investighează și fundamentează căi de reducere a decalajelor care fac diferențe de compatibilitate și competitivitate între Moldova și statele europene dezvoltate.

Academia de Științe a Moldovei și-a concentrat eforturile științifice asupra problematicii dezvoltării durabile și competitive a Republicii Moldova, în condițiile integrării europene și globalizării contemporane. Academicienii moldoveni pledează pentru o

dezvoltare durabilă care să satisfacă nevoile generațiilor prezente, fără a compromite posibilitățile generațiilor viitoare de a-și îndeplini propriile aspirații, cu trecerea de la general la particular, cu evaluarea premiselor interne și externe ale acestei dezvoltări, care îi determină nu numai necesitatea ca atare, ci și posibilitatea realizării sale. Aici, un demers aparte s-a constituit într-o acțiune constantă pentru propagarea cunoștințelor în societate, ca vector al dezvoltării și factor determinant al progresului, unde rolul științei și culturii este primordial. A fost elaborată o politică a calității care a fost transmisă cercetării științifice, au fost organizate sondaje de opinie pentru a se cunoaște aspectele privind organizarea, desfășurarea și calitatea științei și inovării, este stimulată cercetarea științifică fundamentală și aplicativă în domeniile prioritare economice și sociale ale Republicii Moldova. Sunt conștientizate și conduse spre soluționare probleme de ordin teoretic și practic ce apar în urma restructurărilor de ordin social și economic.

Printr-o comunicare judicios concepută și realizată este promovată imaginea Academiei de Științe a Moldovei în țară și străinătate. Se răspândește cu succes brandul „Academia de Științe a Moldovei” ca element de imagine și reputație, prin participări la târguri și expoziții științifice naționale și internaționale.

Oferta științifică a Academiei de Științe a Moldovei, menită să promoveze comunicarea Academiei cu partenerii săi, este mai bine articulată, mai responsabilă și mai adecvat sprijinită de un marketing viguros. Se elaborează și se prezintă rapoarte și informări de natură să orienteze factorii de decizie economică și socială. Se acționează cu succes pentru dezvoltarea relațiilor internaționale ale Academiei de Științe a Moldovei și promovarea imaginii sale. Se diversifică legăturile internaționale, se promovează schimburi de programe de cercetare științifică, de experiență în scopul abordării procesului de cercetare științifică dintr-o perspectivă nouă, adecvată epocii.

Dezvoltarea învățământului în general și a celui superior în special, sunt priorități ale Academiei de Științe a Moldovei, având în vedere coordonatele noi, de ordin teoretic și practic, care se pun permanent în legătură cu restructurările profunde ale întregii vieți economico-sociale și ale procesului de integrare economică.

În concluzie, Academia de Științe a Moldovei este o instituție în care mintea luminată și dorința sinceră sunt puse în slujba propășirii neamului academic, își face datoria civică, ridicată la rang de înaltă prețuire, imprimându-i frumusețe, demnitate și reputație.

*Oratio Gratitudinis cu prilejul acordării titlului
de Membru de Onoare al AȘM
26 februarie 2013*